

Biologisch boeren is boeren mét de natuur

Het begint al als je het erf oploopt: je komt langs een strook met bloeiende bloemen, waarin het zoemt van de insecten. Aan je rechterhand een ouderwetse haag. Een prachtige broedplaats voor vogels, vertelt Manon. Zij en haar man Gijs runnen een biologisch landbouwbedrijf en telen aardappels, bieten, boerenkool en uien.

Hoe is het zo gekomen?

Gijs: 'Het komt eigenlijk door mijn opa. Jaren geleden was hij een keer op bezoek en toen zei hij: "Wat is het hier stil. Ik hoor helemaal geen vogels en bijen meer." Dat zette me aan het denken.'

Manon: 'Ja, en de bloemen die we vroeger plukten waren ook bijna verdwenen. Allemaal door de bestrijdingsmiddelen die we als boeren gebruiken. We teelden enorm veel aardappels, maar dat kon niet zonder gif en kunstmest.'

Gijs: 'Eigenlijk waren we aan het boeren tégen de natuur, niet mét de natuur. Maar dat is niet vol te houden. Wij mensen zijn onderdeel van de natuur en moeten ervoor zorgen. Toen zijn we dus gaan kijken of we het anders konden doen en zijn we biologisch gaan boeren.'

Wat doen jullie dan precies anders dan een 'gewoon' boerenbedrijf?

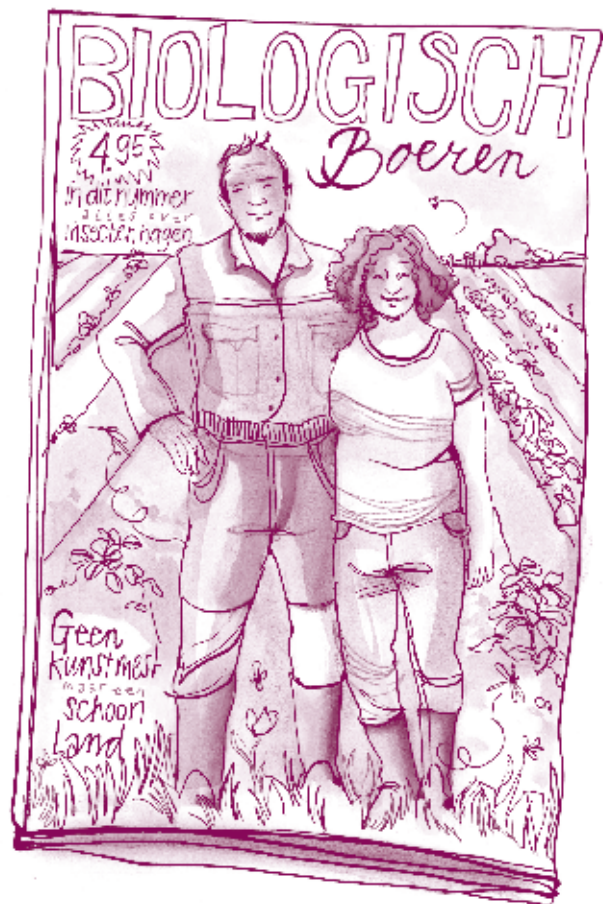
Manon: 'We gebruiken geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen en telen verschillende gewassen. We wisselen die ook af, dus niet altijd bieten op hetzelfde stuk grond. Zo ben je minder kwetsbaar voor ziekten en beestjes. Onkruid wieden we, daar komt geen gif aan te pas.'

Gijs: 'De opbrengst is wel minder dan op een 'gewoon' bedrijf. En we hebben meer mensen nodig, bijvoorbeeld om onkruid te wieden.'

Manon: 'We hebben ook struiken geplant voor de vogels. Hoe meer vogels, hoe beter. Ze vangen veel rupsen weg. Om nuttige insecten te trekken hebben we bloemenstroken bij het veld. Zo helpen we de natuur en de natuur helpt ons.'

Dat klinkt geweldig, maar waarom doen jullie buren dit ook niet?

Gijs: 'Je moet heel anders gaan werken dan je gewend bent en dan je geleerd hebt. Je moet ook geld hebben of lenen. Als de bank het niet ziet zitten houdt het op.'

Manon: 'Ik begrijp het wel als andere boeren zeggen: "Voorlopig maar niet." Heb je net voor tonnen geïnvesteerd in nieuwe machines en gebouwen en zo ... dan ga je niet zomaar alles anders doen. Maar er verdwijnen steeds meer soorten planten en dieren en dat is ook slecht voor de mens, dus ik denk dat het toch anders moet – uiteindelijk.'

Wat wensen jullie voor de toekomst?

Manon: 'Dat het voor boeren gemakkelijker wordt om natuurvriendelijker te boeren.'

Gijs: 'Maar dan moeten consumenten meer willen betalen voor hun voedsel!'

Manon: 'En gewoon wat meer begrip en waardering. Boer zijn is een manier van leven, boeren gaat van generatie op generatie ...'

Gijs: 'Zelf willen we een winkeltje aan huis beginnen en een webwinkel!'

Manon: 'Met een mooi logo natuurlijk. Als jij een idee hebt ...'